

Teknik- og Miljøudvalgets handleplan for inklusions politikken

Teknik- og Miljøudvalgets handleplan for inklusionspolitikken

Borgerrepræsentationen vedtog den 16. december 2010 en ny inklusionspolitik for Københavns Kommune 2011-2014, ”Bland dig i byen. Medborgerskab og Inklusion”. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har i den forbindelse anmodet Teknik- og Miljøudvalget om at revidere sine handleplaner med konkrete mål for inklusionsindsatsen inden for forvaltningens område.

Teknik- og Miljøforvaltningens indsatser og aktiviteter er farveblinde og forvaltningen arbejder således ikke direkte med inklusion og etniske minoriteter. Til gengæld arbejder forvaltningen i bred forstand med indsatser og aktiviteter, der bl.a. har inklusion som effekt. Disse effekter støtter op om dele af inklusionspolitikken.

Inklusionspolitikken er bygget op med 4 overordnede indsatsområder, hvor indsatsområde 3 ”En hånd til udsatte grupper og byområder” og herunder målet (5) ”Et mere trygt København for alle grupper” især relaterer sig til Teknik- og Miljøudvalget.

I vejen til at nå dette mål har Teknik- og Miljøudvalget to hovedtilgange.

Det ene er en indsats i forhold til boligsociale helhedsplaner og områdefornyelser i udsatte boligområder, hvor beboere og foreninger inddrages aktivt. Det er altså forvaltningens områdebaserede inklusionsindsats i forhold til den konkrete opgaveløsning for borgerne.

Teknik- og Miljøforvaltningen arbejder strategisk med de områdebaserede indsatser i udsatte by- og boligområder med henblik på at skabe sammenhæng til resten af København. Ved at løfte de udsatte områder løftes hele byen. Teknik- og Miljøforvaltningen udarbejder, i samarbejde med de øvrige forvaltninger, en politik for

udsatte byområder. Områdefornyelsesindsatserne og de boligsociale helhedsplaner er to væsentlige redskaber i arbejdet med at løfte byens udsatte områder.

Den anden hovedtilgang er brugen af udlejningsreglerne som et målrettet instrument til at styre indflytningen i almene boligområder, så socialt udsatte grupper uden tilknytning til arbejdsmarkedet ikke koncentrerer sig i bestemte boligområder..

Tilmed har Teknik- og Miljøudvalget to mindre tiltag, der støtter op omkring indsatsområderne *En hånd til udsatte grupper og byområder* og *Den åbne og imødekomende storby*. Den ene er de bemandede legepladser inklusionsfremmende aktiviteter, og det andet er et fyrtårnsprojekt om at udvikle nogle af byens skoleområder til fælles gavn og tilgængelighed for byens borgere.

Herudover støtter Teknik- og Miljøforvaltningen op om Økonomiudvalgets handleplan for Mangfoldig personale- og rekrutteringspolitik.

Nedenfor er opstillet de udspecificerede handleplaner, hvis aktiviteter og succeskriterier skal støtte op omkring *Et mere trygt København for alle grupper* i Københavns Kommunes Inklusionspolitik for 2011-2014.

Mål 5: Et mere trygt København for alle grupper

- a. *Områdebaserede indsatser i udsatte byområder*
- b. *Udlejningsaftalen*
- c. *Bemandende legepladser*
- d. *Fyrtårnsprojekt*

Områdebaserede indsatser i udsatte byområder

De områdebaserede indsatser, områdefornyelser og boligsociale helhedsplaner, sætter ind i områder af København, hvor udviklingen har betydet, at områderne skiller sig ud fra de omkringliggende kvarterer på en række parametre. Generelt kan man sige, at de områder, hvor der er en intensiveret, lokal indsats, har færre ressourcer end andre dele af København. Fra 2011 vil Københavns Kommune særligt fokusere sin områdebaserede indsats i seks definerede udsatte byområder og ti definerede Særligt Udsatte Boligområder (SUB'erne).

Dette er områder, der typisk har et dårligt ry, og som derfor fravælges af ressourcestærke beboere. De områdebaserede indsatser har til formål at afhjælpe de negative processer i sådanne områder og derved vende udviklingen og modvirke segregation København, også den etniske segregation.

De områdebaserede indsatser skaber udvikling gennem helhedsorientering, ligebehandling og øget tværkommunalt samarbejde. Helhedsorienteringen betyder, at hvert område bliver betragtet ud fra den samlede situation og at mange faggrupper og -forvaltninger er i spil. Hermed bliver fokus på integration også øget, idet der skabes en bred forståelse for de udfordringer i forhold til inklusion af

det enkelte områdes forskellige grupper i forhold til hinanden og området som helhed. Ligebehandling ligger bl.a. i, at borgerne bliver behandlet forskelligt for at få lige muligheder for at deltage. Ved at sætte ind her, får flere mulighed for at deltage og engagere sig i den områdebaserede indsats.

Forvaltningernes engagement i indsatserne og den kommunale organisering betyder, at det lokale, tværkommunale samarbejde styrkes. Dette hænger tæt sammen med helhedsorienteringen, og den brede involvering, som er en af de områdebaserede indsatsers særkende.

Områdefornyelser, boligsociale helhedsplaner og indsatser i udsatte byområder

Det er en målsætning i de områdebaserede indsatser at begrænse antallet af udsatte byområder i København og koordinere de allerede eksisterende indsatser i områderne.

Der er i Københavns Kommune udpeget seks udsatte byområder. Disse områder er udpeget med udgangspunkt i det Socioøkonomiske Københavnerkort (SØK), der gør det muligt at identificere de områder i byen som har særligt behov for social udvikling og fysiske investeringer. De sociale parametre, der er med til at udpege et byområde som udsat, er beboersammensætningens beskæftigelse, indkomst, uddannelse og herkomst samt valgdeltagelse og følelse af tryghed.

I kraft af det helhedsorienterede perspektiv har de områdebaserede indsatser allerede et inklusionsfokus i de områder, hvor der er udfordringer med integration og inklusion.

På baggrund af Teknik- og Miljøforvaltningens erfaringer med de områdebaserede indsatser, og ny styringsreform på det almene boligområde, har forvaltningen sammen med de øvrige forvaltninger udviklet en ny organisatorisk og politisk samarbejdsstruktur. Strukturen sikrer målene fastsat i Boligpakke 2 om tværgående samarbejde og politisk forankring gennem dels en høj grad af intern kommunal koordination og

samarbejde med en politisk forankring i et Borgmesterforum, dels et stærkt samarbejde med den almene sektor med politisk forankring i et Partnerskabsforum. Til den nye organisering vil der blive indgået aftaler mellem den almene sektor og kommune på flere niveauer, som sikrer det fremadrettede samarbejde.

Teknik- og Miljøforvaltningen ser samarbejdsstrukturen som en løftestang på boligområdet, idet den almene sektor er en særdeles væsentlig samarbejdspartner for at opfylde inklusionsmålene i forhold til de områdebaserede indsatser og udlejningsaftalen.

Aktiviteter og succeskriterier

Det er et ønske, at byen med afsæt i det Socioøkonomiske Københavnerkort screenes hvert år, og at der ansøges til Socialministeriet om bevilling til nye områdefornyelser, hvis screeningen viser det relevant. Dette sker for at kunne fortsætte det målrettede arbejde mod segregation i København.

Borgerinddragelse og samarbejde med erhvervsliv og lokale aktører

Et andet mål er, at de områdebaserede indsatser, særligt områdefornyelserne, evner at inddrage alle interessenter i det enkelte område. Det er afgørende for områdefornyelsernes succes, at interessentinddragelsen involverer så mange som muligt og at processen er åben og inkluderende. Den ansøgte områdefornyelse på det Centrale Vesterbro Øst og Vest 2011-2017 har netop *Demokrati og deltagelse* som tema. Teknik- og Miljøforvaltningen sætter hermed borgerinddragelse af især socialt udsatte og børn og unge i fokus, og der lægges vægt på udvikling af metoder til inddragelse i forbindelse med områdefornyelser.

Der arbejdes således progressivt med at sikre dialogen med interessenterne for hver områdefornyelse.

Endvidere implementerer Teknik- og Miljøforvaltningen værktøjet for borgerinddragelse udarbejdet i projekt "Hør Københavnerne". Værktø-

jet inkluderer bl.a. gode råd til, hvordan man inddrager etniske københavnere i dialogprocesser og klæder således projektlederne på til at skabe aktivt inkluderende projekter.

Desuden er det ofte sådan, at etniske borgere, som taler og læser rimeligt godt dansk, og som viser interesse for indsatsene, ofte bliver personligt opfordret til at tage aktiv del i indsatsene. Dette forhold gør sig dog også gældende for etnisk danske borgere, som viser interesse og som har ressourcer, der kan komme indsatsene til gavn.

Både i helhedsplanerne og i områdefornyelserne gøres der fortsat et stort arbejde for at sikre, at også borgere, der ikke har dansk som modersmål, kan deltage i udviklingen. Der laves borgerdialogforløb, som er tilrettelagt ud fra bl.a. etniske borgere som målgruppe, og i nogle projekter holder man fx formøder til styregruppemøderne for de styregruppemedlemmer, der har svært ved at forstå det skriftlige materiale og deltage i diskussionen. På den måde klæder man disse deltagere på til at være aktive medspillere.

Både i helhedsplanerne og i områdefornyelserne bliver der lavet opsøgende arbejde i forhold til bl.a. etniske grupper. Et vellykket eksempel herpå er indsatsene med at kompetenceudvikle borgerne til bydelsambassadører, miljøambassadører mv. Endvidere er der fx i samarbejde mellem helhedsplanen, Områdeløft Sundholmsvej og Voksen Pædagogisk Center etableret Naboskolen Sundholmvej, der tilbyder kompetenceudvikling på alle niveauer gennem en kombination af lokal projektudvikling og voksenundervisning til bl.a. etniske minoriteter.

Aktiviteter og succeskriterier

I forbindelse med områdefornyelser ønsker Teknik- og Miljøudvalget at fokusere på inddrage lokalområdet fra begyndelsen. Dette gøres dels gennem aktiv inddragelse af lokaludvalget og opstart af forprojekter, der sikrer borgerinddragelse og forankring i lokalområdet. Hvor det er

muligt skal dette gøres med særligt fokus på inddragelse af etniske minoriteter og andre grupper, hvis stemme er underrepræsenteret.

Værktøjskassen ”Hør Københavnerne” skal implementeres i den almindelige arbejdsgang i forbindelse med områdebaserede indsatser for at styrke involveringen af etniske københavnere.

Det skal sikres, at alle har lige muligheder for at deltage i processen omkring de områdebaserede indsatser. Det er således et ønske, hvor muligt, at ruste etniske borgere til at være aktive medspillere f.eks. gennem formøder.

Ydermere ønsker Teknik- og Miljøudvalget i regi af områdebaserede indsatser at støtte op om projekter, der kompetenceudvikler borgerne til aktivt, deltagende medborgerskab.

De seks udsatte byområder og ti særligt udsatte boligområder

Teknik- og Miljøudvalget ønsker, i tråd med den kommende politik for udsatte byområder, at bidrage til en seriøs indsats for at højne vækst og livskvalitet i de seks udsatte byområder i Københavns Kommune og herunder også de ti særligt udsatte boligområder.

Denne aktivitet og de tilhørende succeskriterier afhænger af endelig politisk vedtagelse i medio 2012.

Ved at højne vækst og livskvalitet i de udsatte områder støttes op omkring *Et mere trygt København for alle grupper* og indsatsområdet *En hånd til udsatte grupper og områder*.

Aktiviteter og succeskriterier

Det ønskes at yde de seks udsatte byområder en positiv særbehandling frem til 2020 gennem kommunale investeringer og en fokuseret drift.

Allerede eksisterende aktiviteter som områdefornyelse, boligsociale helhedsplaner og puljefinansierede områdeaktiviteter mv. søges tilpasset og organiseret, så de aktivt bidrager til og understøtter udviklingsplanen for udsatte byområder. Samtidig søges

kommende projekter placeret inden for områderne.

Det er ambitionen i 2020 at have halveret antallet af særligt udsatte boligområder i Kommunen.

Udlejning

Borgerrepræsentationen tiltrådte den 16. december 2010 en aftale med Boligselskabernes Landsforening, 1. kreds, om rammer for udlejning af kommunens almene boliger i perioden 2011 – 2014. Med aftalen er der lagt en strategi, som via brugen af fleksibel udlejning og suspension af boligsocial anvisning m.v. begrænser adgangen for personer på overførselsindkomst til boliger i områder, hvor disse grupper i forvejen er overrepræsenterede. Det overordnede mål er at opnå socialt bæredygtige boligområder, hvor beboerne trives og føler sig trygge.

Aktiviteter og succeskriterier

Rammeaftalen skal implementeres i form af individuelle aftaler med hver enkelt boligorganisation. Forhandlingerne herom indledtes i forbindelse med styringsdialogen i efteråret 2010 parallelt med den politiske behandling af sagen i udvalg og Borgerrepræsentation. Teknik- og Miljøforvaltningen forventer at aftalerne er endeligt underskrevet i løbet af april 2011.

De individuelle aftaler fastlægger omfanget af fleksibel udlejning i forhold til andre udlejningstyper (venteliste, kommunal anvisning, byfornyelsesgenhusning mv.) i aftaleperioden (2011 – 2014) for hvert boligområde. De fleksible udlejningskriterier, der indgår i aftalerne, indebærer, at der ved udlejning af en del af de ledige boliger gives fortrinset til personer, der er i arbejde, unge uddannelsessøgende, seniorer og skilsmisseramte.

Sammen med Socialforvaltningen og Integrations- og Beskæftigelsesforvaltningen vil Teknik- og Miljøforvaltningen i hvert af årene 2011, 2012 og 2013 udarbejde nøgletal, som beskriver udviklingstendenser. Nøgletallene, der bl.a. baseres på

indberetninger fra boligorganisationerne, vil evt. kunne danne grundlag for en justering af indsatsen i aftaleperioden. I 2014 – inden aftalernes udløb - gennemføres en egentlig evaluering.

Udfordringer

Det er i forbindelse med den mellem partierne A, B, F, Ø, V, K og O i Københavns Borgerrepræsentation indgåede aftale af 11. juni 2009 om Boligpakke II fastslået, at fleksibel udlejning skal bruges til at imødegå ghettoisering, men at evalueringen samtidig skal have fokus på tilgængelighed og opfyldelse af borgernes boligsociale behov. Aftalerne skal altså *på den ene side* modvirke, at der sker en ophobning af sociale problemer i bestemte boligområder og *på den anden side* sikre, at kommunen fortsat kan løse sine boligsociale forpligtelser, og at boligerne generelt er tilgængelige for alle sociale grupper. Hovedudfordringen er dermed at afveje de forskellige hensyn overfor hinanden, så der samlet set opnås et tilfredsstillende resultat.

Ud fra en integrationsmæssig synsvinkel kan peges på følgende specifikke udfordringer:

- Socialministeriet offentliggør hvert år en liste over større boligområder med en høj andel af beboere udenfor arbejdsmarkedet - ”udsatte boligområder”, jfr. almenboliglovens § 51b. I oktober 2010 var der 6 boligområder i København på listen. Hvis ledigheden stiger kan det føre til, at antallet af udsatte boligområder stiger og/eller at andelen af beboere udenfor arbejdsmarkedet i de 6 områder øges.
- København har herudover en række andre små og store boligafdelinger, hvor mere end 40 % af beboerne er uden for arbejdsstyrken - de såkaldte 40 plus - afdelinger. Evalueringen af de fleksible udlejningsaftaler i 2010 viste, at antallet af afdelinger og

boliger i kategorien 40 plus var reduceret fra 60 afdelinger med ca. 6.500 boliger ved udgangen af 2006 til 35 afdelinger med ca. 3.100 boliger ultimo 2009 primært som følge af den gunstige beskæftigelsessituation, som prægede den første del af perioden. Hvis ledigheden stiger kan billedet imidlertid hurtigt vende igen, så der kommer nye 40 plus afdelinger og beboersammensætningen i områderne bliver mere skæv.

- For at modvirke social segregation er det fastlagt i rammeaftalen om udlejning at udsatte boligområder og afdelinger i kategorien 40 plus skal friholdes for boligsocial anvisning. Da kommunen fortsat skal kunne leve op til sine boligsociale forpligtelser, indgår det i aftalen, at den kommunale anvisning øges i andre boligafdelinger. Strategien kan føre til en ophobning af sociale problemer i de ”modtagende” afdelinger - at antallet af afdelinger i kategorien 40 plus stiger.

Bemandede legepladser

Målsætning

Gennem legepladsernes pædagogiske aktiviteter og øvrige tilbud samt medarbejdernes synlighed i lokalområdet, skabes der et mangfoldigt lokalområde, hvor der knyttes bånd på tværs af kulturelle og sociale skel. Derved skabes de gode relationer i lokalområdet.

Den sociale interaktion og kontakten mellem legepladsernes forskellige brugergrupper og det pædagogiske personale er en effektiv metode til nedbringelse af isolation blandt etniske minoriteter (fx etniske kvinder og børn), skabe større gensidig forståelse og tolerance, skabe større ejerskab for nærområdet og legepladsen, hvorved fx hærværk og graffiti nedbringes og trygheden i lokalområdet øges. Gennem legen og bevægelsen blandt børnene på legepladsen skabes den sociale relation og interaktion.

Legepladsernes funktion som et trygt, tolerant og mangfoldigt mødested i nærområdet skaber større gensidig forståelse mellem forskellige kulturer, hvilket i sidste ende er med til at øge inklusionen.

Området vil også fokusere på frivillighed på legepladserne, hvor forældregrupper kan holde legepladsen åben i fx weekender eller helligdage og derved skabe større ejerskab og tryghed i lokalområdet.

Fyrtårnsprojekt

Teknik- og Miljøudvalget har et ønske om at etablere et fyrtårnsprojekt i samarbejde med Børne- og Ungdomsudvalget og Beskæftigelses- og Integrationsudvalget omkring at udvikle nogle af byens skolegårde/skoleområder til fælles gavn og tilgængelighed for byens borgere.

Skolen skal fungere som et lokalt kulturcenter, der skal styrke lokalsamfundets identitets- og fællesskabsfølelse, omdømme og stabilitet.

Der lægges fokus på at udvælge kvarterer, hvis beliggenhed, sammensætning og karaktertræk mm. gør, at beboerne fra forskellige aldersgrupper, med forskellig status, uddannelsesmæssig, etnisk og social baggrund mm. på den ene side kan få del i storbyens potentialer og på den anden side kan få dækket deres behov for et lokalt tilhørsforhold, en lokal identitet og fællesskabsfølelse.

Succeskriterium

De udvalgte institutioner skal appellere til og blive det naturlige mødested mellem børn og familier fra forskellige etniske og sociale lag, og dermed både styrke samfundets sammenhængskraft og bidrage til både etnisk og social inkludering i kvarteret/samfundet.

Oversigt over Teknik- og Miljøudvalgets mål, aktiviteter og succeskriterier

Mål 5: Et mere trygt København for alle grupper

Delmål	Aktiviteter	Succeskriterier	Støtter op om: (dot'erne)	
Områdebaserede indsatser i udsatte byområder	Områdefornyelser og boligsociale helhedsplaner	København screenes hvert år vha. SØK med henblik på at vurdere behovet for nye områdefornyelser. Hvis det er relevant, ansøges der til Socialministeriet om ny områdefornyelse.	"Helhedsplaner og områdeløft i udsatte boligområder, hvor beboere og foreninger inddrages aktivt"	
	Borgerinddragelse og samarbejde med erhvervsliv og lokale aktører	Inddragelse af lokaludvalg i løsningen af lokale udfordringer og behov i forbindelse med områdefornyelser	Opstart af forprojekt til områdefornyelser, der sikrer borgerinddragelse og forankring i lokalområdet. Værktøjskassen til dialog fra "Hør Københavnerne" implementeres i arbejdsgangen for at styrke involveringen af etniske københavnere. Lige muligheder (f.eks. hensynstagen til sprogproblemer vha. formøder til styregruppemøder) og repræsentation af etniske minoriteter Kompetenceudvikling af borgerne, f.eks. som miljø- eller bydelsambasadorer.	"Helhedsplaner og områdeløft i udsatte boligområder, hvor beboere og foreninger inddrages aktivt" (5) OG "Partnerskaber med erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner, boligforeninger, øvrige foreninger og medier" (6)
	Seriøs indsats for at højne vækst og livskvalitet i <u>de 6 udsatte byområder</u> , herunder udarbejdelse af en sammenhængende plan for hver af de seks udsatte byområder (målet afhænger af endelig politisk vedtagelse medio 2012)	Positiv særbehandling frem til 2020 gennem kommunale investeringer	"Helhedsplaner og områdeløft i udsatte boligområder, hvor beboere og foreninger inddrages aktivt"	
		En fokuseret drift i de udsatte byområder.		
		Allerede eksisterende aktiviteter som områdefornyelse, boligsociale helhedsplaner og puljefinansierede områdeaktiviteter mv. søges tilpasset og organiseret, så de aktivt bidrager til og understøtter udviklingsplanen for udsatte byområder		
		Kommende områdefornyelser, boligsociale helhedsplaner, puljeprojekter mv. søges fortrinsvis placeret inden for de seks udsatte byområder		

Mål 5: Et mere trygt København for alle grupper (fortsat)

Delmål	Aktiviteter	Succeskriterier	Støtter op om: (dot'erne)
Områdebaserede indsatser i udsatte byområder	Håndtere <u>de 10 særligt udsatte boligområders</u> udfordringer	Halvere antallet af særligt udsatte boligområder i kommunen (2020 mål)	"Helhedsplaner og områdeløft i udsatte boligområder, hvor beboere og foreninger inddrages aktivt"

Aftaler om fleksibel udlejning	Implementering af rammeaftalen om udlejning af almene boliger i perioden 2011 – 2014 i form af individuelle aftaler med hver enkelt boligorganisation.	Socialt bæredygtig beboersammensætning i almene boligafdelinger. Aftalerne skal modvirke, at der i visse boligområder opstår en uhenigtsmæssig koncentration af beboere på overførselsindkomst.	”Initiativer, der gør, at flere med arbejde flytter ind i udsatte boligområder (udlejningsaftalen)”
	Årlige nøgletalsmålinger i hvert af årene 2011, 2012 og 2013 (2. halvår).	Kommunen skal kunne opfylde sine boligsociale forpligtelser. Almene boliger skal være tilgængelige for alle boligsøgende	
	Endelig evaluering af indsatsen i 2014.		
Bemandede legepladser	Frivillighed - inddragelse af både familier med anden etnisk baggrund og etnisk danske familier, som fx holder legepladsen åbent i weekender eller på anden vis deltager i frivillighed på legepladsen.	De lokale brugere af legepladsen får større følelse af ejerskab for lokalområdet, hvorved hærværk mm. nedbringes, og trygheden øges.	(Støtter direkte mål 5)

Mål 6: Flere skal opleve at høre til i København

Delmål	Aktiviteter	Succeskriterier	Støtter op om: (dot'erne)
Fyrtårnsprojekt	Udvikle nogle af byens skolegårde/skoleområder til fælles gavn og tilgængelighed for byens borgere	Skoleområdet skal fungere som centrum i udsatte byområder i form af mødested og facilitet, så mødet mellem borgere styrkes De udvalgte institutioner skal appellere til børn og familier fra forskellige etniske og sociale lag og dermed bidrage til både etnisk og social inklusion i kvarteret/samfundet	”Partnerskaber med erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner, boligforeninger, øvrige foreninger og medier”
(se Mål 5 under aktiviteten ”Borgerinddragelse og samarbejde med erhvervsliv og lokale aktører”)			”Partnerskaber med erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner, boligforeninger, øvrige foreninger og medier”
Bemandede legepladser	Faste pædagogiske aktiviteter og tilbud til børn og unge samt deres familier af forskellig social og etnisk baggrund	Legepladsen inkluderer lokalområdets beboere og får derved skabt relationer på tværs af sociale og etniske skel, hvorved en større gensidig tolerance i nærområdet opbygges.	(Støtter direkte mål 6)